

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365
4100 AJ Culemborg
tel: 0345-512710
fax: 0345-519849
www.buwa.nl

Bloei Advies & Ontwikkeling
de heer L. de Vos
Postbus 9
4190 CA Geldermalsen

datum: 12 oktober 2010
ons kenmerk: 10-573/10.07878/IngHR
uw kenmerk: brief met kenmerk LdV/Rb/2010-0543
auteur: drs. ing. I. Hille Ris Lambers
projectleider: drs. ing. I. Hille Ris Lambers
status: versie 1.0

Notitie bevindingen veldbezoek plangebied Schoolstraat e.o. te Leerdam

Inleiding

Bloei Advies en Ontwikkeling onderzoekt de haalbaarheid van de herstructurering van de omgeving van de Schoolstraat en Talmastraat te Leerdam. Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van soorten planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet.

Het plangebied bestaat grofweg uit de bebouwing van twee straten en ligt middenin de bebouwde kom van Leerdam.

Een eventuele herstructurering zou betekenen dat de bebouwing in het plangebied wordt gesloopt, de aanwezige beplanting wordt gerooid en dat er nieuwe bebouwing wordt ontwikkeld. In figuur 1 is het plangebied aangegeven.

De nadruk tijdens het onderzoek lag op de bepaling van de geschiktheid voor vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats.

Methodiek

Het plangebied van de Schoolstraat en omgeving is op 24 september bezocht¹. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken en expert judgement is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

¹ Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. In voorkomende gevallen hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Voor soorten van Tabel 2 of 3 geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de lopende tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn online beschikbare bronnen geraadpleegd, waaronder de NDFF (telmee.nl, waarneming.nl). Daarnaast is, voor zover nodig, gebruik gemaakt van achtergrond documentatie (zie literatuurlijst).

Resultaten

Planten, ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen beschermde soorten planten, ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen of grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Geschikte groeiplaatsen / biotopen zijn niet aanwezig. Op grond hiervan is beoordeeld dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde soorten van deze soortgroepen.

Vleermuizen

Uit de bebouwde kom (en omgeving) van Leerdam is alleen de gewone dwergvleermuis bekend (Mostert *et al.*, 2008, www.waarneming.nl). Hoewel geen waarnemingen van andere vleermuissoorten bekend zijn, kan ook de laatvlieger in bepaalde delen van de stad voorkomen. De Schoolstraat en Talmastraat liggen middenin de bebouwde kom van Leerdam. In de Schoolstraat staan enkele kleine bomen op vrij grote afstand van elkaar. In de straat die loodrecht op de Schoolstraat en Talmastraat staat, staat een rij oude platanen. Platanen komen van nature niet voor in Nederland. Daardoor komen er relatief weinig insecten voor op deze soort (www.insectenweb.wur.nl). De platanen bieden vleermuizen weinig foerageermogelijkheden. Aangezien de platanen ook geen holten hebben of kieren, bieden deze bomen evenmin verblijfplaatsen. In de Talmastraat staan geen bomen. In de achtertuinen van de huizen staat een grote diversiteit aan beplanting. Aan de straatkant bevindt zich voor vleermuizen geen geschikt foerageergebied. Omdat de achtertuinen vrij klein zijn en in de straten geen aaneengesloten rij bomen staat die een doorgaande vliegroute bieden, is het belang van het plangebied voor vleermuizen zeer beperkt.

In de bebouwing van beide straten komen diverse potentiële invliegopeningen voor. Doordat de huizen relatief oud zijn, zijn er op diverse plaatsen kieren en spleten in de betimmering ontstaan die in principe geschikt zijn voor vleermuizen.

De gewone dwergvleermuis komt in steden algemeen voor. Als verblijfplaats zijn de woningen in de straten in het plangebied niet bijzonder geschikt voor deze soort om de bovengenoemde redenen. In omliggende straten staan huizen met vergelijkbare mogelijkheden voor verblijfplaatsen en betere foerageermogelijkheden. De afstand tot grotere foerageergebieden buiten de stad is meer dan 200 m. De gewone dwergvleermuis kiest vaak voor verblijfplaatsen met een kleinere afstand tot foerageergebieden. Gewone dwergvleermuizen maken vaak gebruik van een netwerk van verblijven waardoor een eventueel verblijf in het plangebied geen essentiële functie heeft.

De laatvlieger is een soort met voorkeur voor oudere huizen. De laatvlieger verkiest in steden echter verblijfplaatsen die aan de rand van het buitengebied liggen. Aangezien het plangebied zelf voor vleermuizen weinig aantrekkelijk is, en in de ruime omgeving van de Schoolstraat en Talmastraat vergelijkbare huizen voorkomen, is het belang van het gebied voor vleermuizen beperkt.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats²

Aangezien het veldbezoek plaatsvond eind september kon geen goed beeld verkregen worden van eventueel aanwezige broedvogels. De bebouwing biedt in potentie geschikte nestlocaties aan huismussen, spreeuwen en gierzwaluwen. Huismus en gierzwaluw zijn soorten met jaarrond beschermde nesten. Er zijn geen huismussen waargenomen. Omdat er weinig groen in het plangebied voorkomt en daardoor de voedselbeschikbaarheid beperkt is, is het belang van het plangebied voor de genoemde soorten beperkt. Er komen waarschijnlijk geen en hooguit enkele nesten voor van huismus en/of gierzwaluw.

Doorkijkje van zuid naar noord in de Schoolstraat

² Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Pleintje (Parkstraat) tussen Schoolstraat en Talmastraat met de platanen

Doorkijkje in de Talmastraat van noord naar zuid.

Effecten en verbodsbepalingen

Vogels

Als gevolg van de sloop van de Schoolstraat en Talmastraat kunnen jaarrond beschermde nesten van huismus en/of gierzwaluw worden vernield. Door in de nieuwbouw voorzieningen aan te brengen kan deze soorten een nieuwe nestplaats worden aangeboden. Ook ten aanzien van andere broedvogels kunnen verbodsbepalingen worden overtreden.

Vleermuizen

Hoewel het voorkomen van een verblijfplaats voor een enkele vleermuis in de bebouwing niet kan worden uitgesloten, heeft de voorgenomen sloop geen enkel effect op de populatie gewone dwergvleermuizen in Leerdam.

Gewone dwergvleermuizen beschikken over diverse verblijven gedurende het seizoen en kunnen derhalve uitwijken naar andere verblijfplaatsen. Aangezien er geen aantasting plaatsvindt van het geheel aan verblijfplaatsen, is er geen sprake van aantasting van een vaste verblijfplaats.

Conclusie

Indien bij de uitvoering de aanbevelingen worden overgenomen, kan worden voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van vleermuizen en vogels. Er is dan geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet.

Aanbevelingen

Indien een grotere mate van zekerheid omtrent het al dan niet voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen gewenst is, wordt nader onderzoek aanbevolen.

Door onderstaande aanbevelingen ten aanzien van vleermuizen op te volgen, kan ook zonder nader onderzoek voorkomen worden dat schade aan vleermuizen optreedt.

Om negatieve effecten op vleermuizen en vogels zoveel mogelijk te voorkomen wordt geadviseerd de volgende maatregelen te treffen. Door uitvoering van deze maatregelen worden met betrekking tot vleermuizen en vogels geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

- Bij het slopen van de bebouwing en verwijderen van bomen en/of beplanting dient verstoring van broedvogels te worden voorkomen. Aanbevolen wordt de bomen en/of beplanting buiten het broedseizoen te verwijderen. Het broedseizoen loopt vanaf half maart tot en met augustus. Indien de werkzaamheden binnen dit seizoen zijn gepland kunnen deze worden uitgevoerd indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Dit kan door voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden de bomen en/of beplanting te controleren op nesten.
- Door in de nieuwbouw te voorzien in nestmogelijkheden voor gierzwaluw en huismus worden ten aanzien van deze soorten geen verbodsbepalingen overtreden. De sloop dient plaats te vinden na het broedseizoen en voor de start van het nieuwe broedseizoen dienen de nestplaatsen beschikbaar te zijn. Indien dit niet haalbaar is, kunnen de nestplaatsen ook in aanliggende bebouwing worden aangebracht. Dan heeft het de voorkeur de nestplaatsen aan te brengen voorafgaand aan de sloop in het plangebied.
- Aanbevolen wordt vleermuisvriendelijk te slopen in oktober-november. Dit kan gebeuren door hout- en plaatwerk voorafgaand aan de sloop te verwijderen en gaten in muren en daken aan te brengen (enkele dagen) voorafgaand aan de sloop.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met I. Hille Ris Lambers.

Literatuur

Mostert, K., Willemsen, J. Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.

Akkoord voor uitgave:

G.F.J. Smit
Teamleider

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Naamopdrachtgever

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.